

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 51'—
za pol leta . R 25'—
za četrt leta . R 13'—
za 1 mesec . R 4'50

Za Ljubljano mesečno 4'50

Uredništvo in uprava:

Ropitarjeva ulica št. 6

Uradn. telefon št. 50

Zahteve krščanskega socialnega delavstva.

Tržič, 7. marca. Danes se je vršil številno obiskan shod v veliki dvorani društvenega doma. Zbor je z velikim odobravanjem izvolil odbor »Delavske zveze« za Tržič in okolico ter soglasno sprejel naslednje resolucije:

1. Zahtevamo, da se pri deželni vladi ustanovi posebna komisija, v kateri bodo poleg vladnih zastopnikov tudi zastopniki delavskih organizacij in zastopniki delodajalcev. Ta komisija naj ugotavlja cene življenjskim potrebščinam ter tem primeroma uravnava delavske plače.

2. V mezdih sporih med delavci in delodajalci naj posreduje vlada, da delav-

stvo ne bo prisiljeno, v skrajnem slučaju poseči po orožju stavke. Delodajalce, ki bi se branili ugoditi upravičenom zahtevam delavstva, naj vlada prisili, da ugođe delavstvu, ki mora tudi živeti.

3. Pozivamo vlado, naj nastopi proti verižnikom in tihotapcem s podvojenim strogostjo, da se tej kači končno vendar enkrat stre glava.

4. Izjavljamo, da hočemo doseči splošno in enako volilno pravico, aktivno in pasivno, tudi za ženske od 21. leta naprej. Delavske žene naj imajo pravico voliti in voljene biti v občinske zastope in v državni zbor.

Med delavci zamazan in oguljen — v Ljubljani kavalir.

Kako socialisti delavstvo farbajo.

Ljubljana, 8. marca. Današnji »Naprej« se je v dopisih iz Hrastnika in Trbovelj zopet spravil na komunistične agitatorje. V dopisu iz Hrastnika opisuje »delovanje« nekega komunističnega agitatorja, ki ga žal ne imenuje. Med drugim ga označi tako-le:

»K nam je prišel nekoč en tak, pa smo izgubili vso vero nanj, ko smo videli, da je irčal kar brez žegnane vode skozi vrata. Ženske so si ga kar podajale iz rok v roke kakor zidarji opeko. Imel je strašno zamazano srajco in oguljene hlače — ali kako smo se začudili, ko so ga nekateri pozneje videli prav elegantnega izprehajati se po ljubljanskih ulicah. Zvede-

li smo tudi, da ima več zlahte, tako, da se ni bati za zarod. Prvikrat pride tak prerok peš, drugič zahteva že vozniho, pozneje pa še kaj po vrhu za svoj evangelij.« (Seveda, tudi v sedanjem boju med levimi in desnimi gre le za delavske groše in delavske kase. Op. ur.)

Škoda res, da »Naprej« ne pove imena tega možakarja. Toda iz navedenega opisa bo delavstvo precej lahko spoznalo, da je prihajal in prihaja medenj na tak način marsikak rdeči agitator leve ali desne struje. Šola teh ljudi je bila vendar le ista, da so na enoten način lahko slepili delavce. Ta opis naj si delavstvo vzame za dokaz, kako ga socialisti farbajo.

Velik požar v Radovljici.

Osem hiš uničenih.

Radovljica, 8. marca. V nedeljo, dne 7. t. m. ob četrtem na 12. uro dopoldne je izbruhnil v Predtrgu pri Radovljici požar, ki je uničil najlepši del vse vasi. Osmim gospodarskim so pogorela vsa gospodarska poslopja in leseni deli hiš, poljsko orodje, obilica, žito in drugi poljski pridelki. Opeklo se je tudi mnogo živine, kakor prašičev, telet in žrebet. Goreti je začelo pri hiši cestnega mojstra Tomaža, čigar hiša stoji sredi vasi pod glavno cesto; odtod je južni veter prenesel ogenj na hiše, ki stoji nad cesto. Vsi deli velike suše in vetra se je vnelo v najkrajšem času vseh osmero gospodarskih poslopij. V dobri uri, ko se je posrečilo požar z armiranim brambam in domačinom omejitvi požar, so dogorela že tudi skoro vsa od ognja napadena poslopja. Za omejitev požara je bila največja ugodnost v tem, da je vlekel južni veter, ki je nesel plamen in vročino

proti polju. Da bi bil vlekel vzhodnik, bi bila njegova smer proti ostalemu delu vasi in proti Radovljici in posledice tega bi bile nedogledne. Na pogorišče so prihitele požarne brambe iz Radovljice, Breznice, Begunj in Mošenj, iz Bleda in Ribnega, Kamnogiškega, dve iz Jesenice, iz Save in Koroske Bele, s posebnim vlakom iz Kranja in Tržiča, ki so omejile in pogasile ogenj. Za njih vneto in naporno delo se jim pogorelci in ogroženi Predtržani in Radovljčani najiskrenejše zahvaljujejo. Škoda je ogromna. Razven ostankov spodnjih delov hišnih zidov je vse uničeno. Na vsa blaga srca se obračamo s prošnjo, da prispevajo v kolikor največji meri, da bo mogoče ponorečenim pogorelcem postaviti zopet svoje strehe. — Darovi naj se pošiljajo ali na župni urad v Radovljici ali pa županstvu v Predtrgu.

morda pa še več jugoslovanskih kron. Svrha vse te kampanje je prozorna, da čim bolj ozlovolji naš narod proti naši državi.

WILOSN UGOVARJA.

LDU Washington, 6. marca. (DKU — Brezlično.) Kakor poroča »Chicago Tribune« iz Pariza, zadnja dva sklepa vrhovnega sveta, ki se tičeta Tracije in Besarabije, popolnoma nasprotujeta nazorom predsednika Wilsona, vsled česar je pričakovati, da bo prišlo iznova do resnih nesporazumljenj med predsednikom Zedinjenih držav in zavezniki. Na vsak način bo Wilson ugovarjal obema sklepoma, ker ne soglašata niti z dodelitvijo vse Tracije Grški, niti s pripojitvijo Besarabije Rumuniji.

LDU Pariz, 6. marca. (DunKU.) »Petit Parisien« poroča, da je odgovor predsednika Wilsona glede jadranskega vprašanja došel v četrtek v roke ameriškega poslanika v Londonu. V svojem odgovoru vztraja Wilson na onih načelih, katera je objavil v svoji poslanici z dne 9. decembra. Slej ko prej kaže, da nikakor ne namerava direktno posegati v reševanje te zadeve.

BOLJŠEVIKI PREMAGANI?

LDU, Helsingfors, 6. marca. (DunKU.) Agence Havas) General Skobelstein, poveljnik belih čet ob Murmanu, je prebil boljševiško fronto.

Prodani socialisti.

Včeraj je izšel oklic nove socialistične stranke, ki so jo ustanovili komunisti. Ta oklic je strašna obtožba, ki so jo dvignili komunisti proti dosedanjim politikim Kristanove struje. Dolžnost je nam, ki smo slovensko delavstvo vedno opozarjali na nesrečno in zgrešeno politiko dosedanjih voditeljev socialističnega delavstva, tukaj javno pibiti, da komunistični oklic v celom obsegu potrjuje vse, kar smo pisali. Zato naj iz te obtožnice povzamemo glavne stvari.

»Politika (socialno - demokratske) stranke je škodovala delavstvu... Skupina ljudi je izkoriščala slovenskega delavca v svoje osebne namene, izrabljala (soc. dem.) stranko za konsolidacijo (utrđitev) kapitalistov in za utrđitev militarizma v novi državi... Obtožujemo jih izdajstva nad slovenskim proletarijatom... Očistiti moramo svoje vrste teh laž socialistov in laž prijateljev delavstva, da pride zopet poštenost na površje.«

Nepoštenost, izdajstvo, laž, izkoriščanje delavstva v osebne namene voditeljev, podpiranje kapitalizma in militarizma — to vse očita ta znamenita obtožnica dosedanjim voditeljem socialne demokracije.

Ta obtožba se ponavlja dalje v cellem oklicu. Iz vsake vrste zvenj boj proti doslej v socialističnih vrstah vladajoči nepoštenosti. Oklic naglašja »dolžnost, da čuvamo, kar smo vedno branili, kar smo vedno smatrali za najsvetejše: čistost socializma in poštenost v stranki.«

To so hude in strahovite obtožbe, pod katerimi se je zamajala vsa socialistična stavba. Dalje sledi še nova obtožba, da je vodstvo socialnodemokratske stranke nalašč onemogočilo združitev vseh jugoslovanskih socialističnih organizacij, zato, da morejo (voditelji) nemoteno gospodovati nad slovenskim delom jugoslovanskega delavstva, da ga morejo **prosto prodajati**, da smejo v njegovem imenu prosto uganjati svoj »trgovski« **socializem, ki jim je osebno, moralno in finančno že toliko koristil.**

Ubogi prodani socialistični delavci! Vaši voditelji so vas tedaj prodajali, da so voditelji imeli od tega svoj osebni in denarni dobiček! Tako veli obtožba.

Mi, ki smo načelni nasprotniki socialnodemokratske organizacije in njenih svobodomiselnih teženj, smo z delavskega stališča vedno povdarjali škodljivost te socialistične politike. Toda vkljub vsemu našemu nasprotju doslej nismo nikdar rabili tako trdih izrazov, nikdar nismo očitali socialistom tako grdih in težkih grehov v škodo delavstva. Ti očitki prihajajo iz vrst socialistov samih. Moramo jim verjeti, kakor moramo verjeti »Napreju«, ki prinaša podobne obtožbe proti voditeljem nove komunistične stranke.

Niso še prišli na dan akti, ki bodo oznanili delavskemu svetu, kako so gospodarili v »korist« delavstva razni desničarski in levičarski socialisti na svojih toplih službah. Delavstvo popolnoma soglašja, da je pri delu za delavstvo treba poštenosti. Kdo pa zagotovi to? Kjer ni vesti, kjer ne priznajo duše, Boga in njegovih zapovedi, tam ne pričakujte morale in poštenosti. V verskem naziranju je bistven razloček med krščanskim in protikrščanskim socializmom. Brez krščanske morale nam poštenega dela ne morejo garantirati ne komunisti in stari socialni demokrati.

Zato je smešen njihov boj, ki se vrši danes. Koristen pa je, ker delavstvu odpira oči in mu velevala, da njegovo mesto je v krščanski socialni organizaciji!

Ženstvo — strah liberalcev.

Ničesar se naši jugoslovanski demokrati ne boje tako zelo, kakor našega delavnega ženstva. Vsem in vsakemu so voljni dati volilno pravico, samo delavnemu ženstvu ne. Pri moških ne vprašajo, ali je hodil v šolo ali ne, ali plačuje neposredne davke ali ne, pri ženskah pa zahtevajo za volilno pravico vsaj izobrazbo nižje srednje šole in gospodarsko samostojnost. To naziranje so, kakor vemo, uveljavili v svojem načrtu za občinski volilni zakon. Ta načrt je šel v koš in demokrate prešinja strah, da bo novi volilni zakon razširil splošno in enako volilno pravico tudi na ženske. Zato vpijejo v »Slov. Narodu« na pomagaje.

Tu je 7. t. m. izšel članek »Ženstvo in politika«, iz katerega diha vsa klavarna omejenost in duševna revščina političnega liberalizma. Člankar pravi, da hočejo klerikalci pri bodočih volitvah zmagati »z glasovi politično čisto nezrelih, nevednih in verskemu vplivu zaslužjenih žensk«, zato so klerikalci za splošno žensko volilno pravico, dočim so demokrati le pogojni pristaši ženske volilne pravice. »Naše mnenje je — piše »Narodov« mož — da so se volilno pravico danes zrele in sposobne v naših deželah le izobražene ženske, ki znajo same misliti in ne stoje pod vplivom: davkoplačevalke, uradnice, ženske, ki so dovršile vsaj osem razredov ljudske šole ali meščansko šolo ali štiri razrede kakšne srednje šole ali kako strokovno šolo. (Prav kakor pred 20 leti zoper splošno in enako volilno pravico. Liberalci se ne poboljšali!) Če se pa dá volilna pravica neizobraženim masi žensk, pademo zopet nazaj v najhujšo temo dr. Šustersičeve grozovlade.«

Na to bi demokrati zaslužili brezobziren odgovor, ki bi z bakloj posvetil med takolimenovano »izobraženo« ženstvo liberalnega mišljenja — samo za to ženstvo gre namreč liberalcem — in pokazal njegovo inteligenco in »samostojno mišljenje« v pravi luči. Toda ostati hočemo obzirni in kolikor mogoče uljudni in ustanavljamo: Ko so demokrati politični vemožje se z dvomom in strahom gledali izza raznih okopov, kaj se izcimi iz položaja, čegar zapletek se je bližal vrhuncu, tedaj ko so bili naši možje še raztreseni križem sveta in je bila domovina takorekoč prepuščena skrbi našega ženstva — d e l a v n e g a ženstva —, tedaj je to naše ženstvo razumelo klic dr. Kreka, klic domovine in v odločilnem zgodovinskem trenutku dvignilo zastavo svobode, zastavo samostojne Jugoslavije! Ni bilo to takolimenovano »izobraženo ženstvo« z osemrazredno ali podobno šolsko izobrazbo, ampak v prvi vrsti naše kmetsko ženstvo po deželi in po mestih naše delavke in »znane klerikalne tercijalke« — kakor omikano piše »Narod«. Temu ženstvu se imamo zahvaliti Slovenci, da nas je usodna ura našla predramljene do zadnje koče, to ženstvo je ob prevratu nosilo bakljo navdušenja, kakor je to ženstvo nosilo na svojih ramah najstrašnejša bremena vojne in se imamo le njemu zahvaliti, da se naši domovi znova vojne niso sesedli na kup. Temu ženstvu sedaj očitali nezrelost in nevednost in mu odrekati sodelovanje pri urejanju z njeno pomočjo priborjene domovine, je nesramno in nevhvaležno. Gospodom demokratom bi priporočali, da bi se enkrat neposredno poučili o politični zavednosti in življenjski zrelosti našega delavnega ženstva in jo primerjali z »inteligenco« svojega ženstva. Potem bi »neizobraženo maso« naslovili kam drugam. Seveda, ako jim je vernost ob sebi dokaz zaostaloš, potem se delavno ženstvo tega naslova ne more in noče braniti. Prava ženska je verna in to ponosno priznava, do-

TURKI POKLALI 12.000 ARMENCEV.
LDU London, 6. marca. (DunKU-Brezlično.) Po poročilih iz Beirutu so bili kljub vsemu oporekanju francoskega časopisa v Ciliciji iznova veliki pokolji Armencev, in sicer v tolikem obsegu, kakor še nikoli dosedaj. Baje je bilo umorjenih najmanj 12.000 Armencev.

PROTI TURČIJI.

LDU London, 7. marca. (DunKU-Reuter) Uradno se poroča: Zavezniki so poslali Turčiji jako kategorično noto, kateri bodo, ako bo potreba, sledili zelo energični ukrepi. Anglija nemara ne bo poslala čet, ker ima v bližini Turčije zbranih precej sil.

ANGLIJA ZASEDE CARIGRAD.

LDU London, 6. marca. (DKU) Reuterjev urad poroča: Kakor doznava »Daily Telegraph«, je britanska vlada z ozirom na resni položaj v Carigradu sklenila zasedati mesto z britanskimi vojaškimi in mornariškimi oddelki ter naprositi francosko in italijansko vlado, naj se udeležita te akcije, za katero je na razpolago dovolj čet.

ITALIJANI PROTI NAŠI VALUTI.

LDU Reka, 6. marca. Reški italijanski listi so začeli kampanjo proti jugoslovanski valuti ter delajo pri tem z lažnimi Med drugim piše »Vedetta« da se nabaja na Reki pet do šest milijard,

